

SPRÅKRÖRET

NR 1, 2012

MEDLEMSBLAD FÖR SFSS
SÖDRA FINLANDS SVENSKA SPRÅKLÄRARE R.F.

ORDFÖRANDENS SPALT

A change is gonna come

Just nu planeras det förändringar på många fronter. Finlands kommunkarta skall ritas om vilket kommer att inverka på gymnasienätet i landet. Timfördelningen i grundutbildningen skall ses över och UKM:s tjänstemannagrupp har redan framlagt ett förslag på ny timfördelning. Skolnätet i Helsingfors är under lupp och animerade diskussioner har förts i mötesrum, lärarrum och andra samlingslokaler.

Många tycker att processer som de här är påfrestande och frustrerande. Mycket ligger i vågskålen och om man upplever sig vara utanför beslutsprocessen så är det lätt hänt att oro inför framtiden tar överhanden. Vad händer med mitt jobb, min skola, min vardag? Vardagen är oss alla närmast och det är naturligt att vi blir engagerade då man börjar peta i det som är vårt.

I förändringstider som dessa ifrågasätter många den demokratiska processen. De politiker och tjänstemän som arbetar i vårt samhälle är ett resultat av en demokrati som vi utövar varje gång det är val. Efter valet kan vi lägga ner pennan, banderollen och glömma slagorden eller så fortsätter vi att påverka genom att följa med och engagera oss för det vi tycker är viktigt.

Då vi i styrelsen senast samlades så diskuterade vi förslaget till ny timfördelning på grundstadiet och beslöt att skicka en skrivelse till olika politiker och samhällspåverkare och uttrycka vår oro över de förslag som så uppenbart skulle vara till de svenskspråkigas nackdel. Texten som Maj-Len Nygård-Stocks har skrivit finns med i det här numret av Språkröret. Flera av de som har fått ta del av brevet har svarat och bl.a. riksdagsledamot Mikaela Nylander skriver: "[Förslaget] till A2 språk är vansinnigt sett ur svenskt perspektiv. Frågan om timfördelning avgörs på förordningsnivå och kommer alltså inte till riksdagen. Vår ministergrupp är medveten om att förslaget inte kan gå igenom som sådant och diskussioner förs med minister Gustafssons stab."

Vi hoppas att arbetsgruppen tänker om och tar de svenskspråkigas behov i betraktande. Riksdagsledamot Christina Gestrin meddelar att "folktinget har uttalat sig om frågan i samband med ett styrelsemöte nyligen och SFPs utbildningsdelegation har gjort det samma. Vi följer med frågan och gör vad vi kan för att få en annan lösning till stånd."

Vårt eget medlemsblad Språkröret är inte heller det besparat förändringar. Från och med nästa nummer skickas Språkröret inte i pappersversion utan endast elektroniskt i PDF-format. Om du av någon anledning fortfarande vill ha Språkröret i pappersformat kan det ordnas, men då ber vi dig meddela oss. Detta nummer som du nu håller i din hand skickas i båda formaten och om du inte fått ditt Språkrör i elektronisk form så betyder det att vi har fel e-post-adress. Kan du i så fall skicka ett meddelande till spraksfi@gmail.com så uppdaterar vi dina kontaktuppgifter.

Nu är det slut med frimärksklistrandet och stansandet ☺.
Språkrörets pappersutgåva upphör.
Fick du inte det här numret i epostlådan? Skicka då ett meddelande till spraksfi@gmail.com så uppdaterar vi dina kontaktuppgifter.

Årsmöte i Ekenäs 21 januari 2012

En snöig vinterlördag i januari träffades, förutom styrelsen, ett tiotal andra glada SFSS:are på årsmöte i Ekenäs. Platsen var hotell Sea Front, som visade sig vara ett charmfullt ställe med rogivande och inspirerande utsikt över en liten båthamn och vatten som nyss fått ett tunt istäcke. Vid ankomsten blev vi väl trakterade med kaffe och tilltugg i den smakfullt inredda restaurangen varefter årsmötet tog vid i konferensrummet med sin romantiska kakelugn. Årsmötet löpte smärtfritt och alla poster blev tillsatta utan problem. Efter en god lunch, bestående av bl.a. en god laxsoppa, fick vi ta del av Christoph Treiers intressanta och humoristiska föreläsning om kroppsspråk i klassrummet. Föreläsningen, som varvades med livlig diskussion, gav säkert oss alla goda tips och något att tänka på både gällande vårt eget, ofta omedvetna, kroppsspråk och hur vi kan tolka andras. Visste du förresten att ett äkta leende alltid är symmetriskt eller att fötternas position berättar mer om en människa än vad man skulle tro? Efter Christoph föreläsning var det dags att packa ihop efter en välanvänd lördag.

Jag tror att många av oss begav oss iväg med ett leende på läpparna fastän fötterna tydligt pekade hemåt, hemåt.

Lotta Särkkä, sekreterare

Christoph
Treier

Arbetar som
mentaltränare
och företagscoach.

Presentation av styrelsen 2012

Vi frågade:
Vad heter du?
Var jobbar du?
Vad gjorde du torsdagen 15 mars?

Övre raden från vänster:

Lotta Särkkä

Isabelle Silin

Ann-Lois Edström

Therese Almén

Maj-Len Vigård-Stocks

Nedre raden:

Hillevi Lasén

Petra Virtanen

- **Hillevi Lasén, ordförande.** Brändö gymnasium, Helsingfors.

08.00 Övningshörförståelse i engelska med årets tvåor.

09.10 Lektion med kurs ENA7 i 35 minuter. Vi ägnade oss åt konversationsövningar.

10.15 Hem för att städa lägenheten. Gäster till helgen.

18.30 Körövning.

- **Lotta Särkkä, sekreterare.** Mattlidens skola, åk 7-9, Esbo.

Vi övade klockslag på olika sätt i åk 8, franska. Vi talade allmänt om Frankrike och undrade varför italienska Gucci i läroboken nämns som ett känt, franskt modemärke... -Niorna hade modda och vi kämpade med syftning och kongruens inför provet. En kollega fyllde år och bjöd på gräddtårta med hallon. Hurra!

- **Maj-Len Vigård-Stocks** - ny i styrelsen detta år och representerar den Åboländska delen av SFSS. S:t Olofsskolan i Åbo, engelska och franska.

Torsdagen den 15 mars var jag tillsammans med 12 av mina franska elever på en heldagsutflykt i Sancy-massivet i Auvergne-regionen i Frankrike. Torsdagens program var en del av veckans skolutbyte med Lycée Virlogeux i Riom. Sammanlagt 35 elever från tre olika skolor i Åbo deltog. Således en lite annorlunda skoldag med strålande solsken, temperatur kring 20, vackra bergiga landskap omkring oss och givetvis fransmännen och franskan "au naturel".

- **Therese Almén, viceordförande.** Gymnasiet Lärkan, Helsingfors

Morgonen inleddes med diskussion om Brigitte Bardot. Vi gick igenom partitiv i franskan och handlade frukter och grönsaker på torget. Jag registrerade mina elever till det franska internationella språkprovet Delf. Ny lektion med en hel del snack och diskussion om det stundande presidentvalet i Frankrike. En lektion om och i fransk politik, på elevernas begäran. Sedan bar det av till Tempus redaktionsmöte i Böle i tid. Där kommenterade vi en hel hop med artiklar som kommit in. Den här gången fanns inte en enda svenska artikel med i högen. Synd! Därifrån skyndade jag mig vidare till arbis på Dagmarsgatan i Tölö, där jag undervisar italienska. Vi ägnade hela kvällen till att läsa en artikel om sångaren Lucio Dalla, som gått bort en vecka tidigare, och lyssna på hans omtyckta "Le Rondini". Det var en trevlig stämning på timmen och jag gick glad hem.

- **Isabelle Silin, Språkrörsansvarig.**

Högstadieskolan Lönkan och Tölö specialiseringsgymnasium, Helsingfors

En innehållsrik dag. Niorna kämpar med perfekt i tyska. Att böja verb är inte lätt. Bytte skola en lektion och talade om Österrike och Wien med ettorna i gymnasiet. Engelska efter lunch och talade om Skottland med årskurs 8. Eftermiddagen följdes av kvartssamtal med elever och föräldrar. Dagen avslutades med en kopp kaffe på stan med syster.

- **Ann-Lois Edström, Språkrörsansvarig.** Tölö specialiseringsgymnasium, Helsingfors

En morgonlektion i engelska med föredrag av tre elever. Tema: "My hobby"

Organiserade och höll muntligt prov i engelska med några elever. Bokade rum, hittade rätt inbandningsapparat, kopierade papper etc. Svettigt och lite pirrigt, både för mig och eleverna. Sen fler lektioner och så blev det teater på kvällen.

- **Petra Virtanen, kassör.** Sökövikens skola, Esbo. Engelska, franska och hälsokunskap.

Träffar ämneskollegor från olika skolor via Benchlearning. Benchlearning handlar om Esbo skolornas obligatoriska utbyte med andra skolors ämneslärare. Fick idag besök från Lagstad på mina lektioner och nästa vecka jag till Åshöjdens skola och följa med deras lektioner. Detta pågår hela våren.

Vi samlas ännu på vårterminen till en informell träff på någon lämplig pub i Helsingfors för att umgås och få idéer till vår fortsatta verksamhet. Vi skickar ut en närmare inbjudan per e-post. Välkommen med!

SFSS ondgör sig över språkens trängda position i den nya timfördelningen

UKM:s tjänstemannaarbetsgrupps förslag till ny timfördelning i grundskolan är oroväckande läsning. Ur språklärarynsvinkel inom den finlandssvenska skolan ter sig den nya timfördelningen mer än katastrofal och alltför ensidigt majoritetsorienterad. Den drygt tioåriga "språkkatastrofen" visavi språkval i den finländska skolan kommer att förvärras ytterligare.

Vi ställer oss mycket kritiska till att en timme i A1-språket flyttas ner till åk 3-6. Tyngdpunkten förskjuts ytterligare till de lägre klasserna där undervisningen i språk oftast inte sköts av en ämneslärare. I Åbo är A1-språket för det mesta engelska, i övriga delar av Svenskfinland finska. Det är uppenbart att det blir svårt att i åk 7-9 förmå uppnå de mål som i läroplanen ställs för A1-språk.

Den andra verkligt oroväckande punkten är att de frivilliga A2-och B2-språken ställs utanför timresursramen på 222 timmar. Dessutom föreslås det att A2-språket förlorar två timmar jämfört med nu. Totalkatastrof! För att igen ta Åbo som exempel gäller detta mofi-finskan, i resten av Svenskfinland för det mesta engelska. Statsbidrag betalas inte ut för de inhemska språken och engelskan. Skräckscenariot blir då att det i kommunerna inte alls ordnas undervisning i A2-språk om de själva måste stå för kostnaderna. Är det något vi missförstått eller är det möjligt att så kan hända? Kommunernas handlande i dessa ekonomiskt krassa tider är att spara där det går utan att bryta mot lagen.

Ett frågetecken är också vad gör vi med B1-språket som påbörjas i åk 7 inom ramen för timresursen? Kan det vara något annat än mofi-finska? Ja, modellen kunde vara A1 (finska), A2 (tyska, franska, ryska eller mera ovanliga språk) och B1 (engelska). Den modellen är dock kostnadsdryg för de svenska kommunerna och mera osannolik.

Det tredje orosmomentet är B2-språkets vidare öden. Vilken sund tonåring i åk 7-9 känner sig starkt motiverad att välja ett nytt främmande språk och få en betydligt längre skoldag än elever som inte väljer extra språk. Vi kan svårligen förstå hur undervisningsminister Jukka Gustafsson kan prisa denna lösning med upp till 14 timmar extra A2-och B2-språk som en genial lösning.

Det enda som kan rädda språkundervisningen nu är att kommunerna starkt går in för att profilera de frivilliga språken så att det blir prestigefyllt och statushöjande för eleven att satsa på språk med tanke på framtida studier och yrkesval. Dessutom borde väl en kommun som satsar på språk bli mer attraktiv och locka till sig invånare och skattebetalare.

Sammanfattningsvis underkänner vi språklärare inom den finlandssvenska grundskolan och gymnasiet den föreslagna modellen för allokering av timmar för språken. Vi tror inte att vi på detta sätt får mera mångsidigt språkkunniga elever. I stället kommer vi att se flera arbetslösa språklärare som tvingas skärpa hörseln för att ens höra de avlägsna språken som ljuder allt längre bort i fjärran.

Maj-Len Vigård-Stocks

SFSS - Vår egen fortbildningskväll på Mattliden, onsdag 9.11.2011

Vi samlades i "Lottas boudoir", komplett med myslampa och rosa vattenkokare. Det är alltid roligt att se hur olika lärare sätter sin prägel på "sitt" klassrum, ifall man har ett eget. Jag skulle gärna läsa franska i Lottas rum.

Kvällen bjöd på gott att äta och många nya goda idéer att testa i undervisningen. Några småplock bland godsakerna:

glosor.eu

Verkade vara en vinnare! Mycket variationsrik. Du skriver in dina ordlistor en gång för alla och så det är gjort. Sen kan eleverna själva öva hur mycket de vill och på vilket sätt de vill. Verkar jättebra t.ex. när man vill öva inför ett prov och ska pränta in alla ord. Värt att prova.

grammarbytes.net

Instant feedback som är jätteviktigt.

teachingenglish.org.uk

En hel del att kolla in för lärare i engelska. *Lesson plans, games, activities etc.*

onestopenglish.com

För den som vill använda autentiska texter. En del av materialet kan användas gratis.

wordle.net

När du vill göra en snygg layout, t.ex. som pärm bild.

Vi fick en liten inblick i inlärningsplattformen Fronter och dess användningsområden för språkundervisningen, men det gav oss mersmak, så vårens fortbildningstillfälle kommer att handla om inlärningsplattformer och annat nyttigt.

Sen fick vi höra lite om resor med elever, vad man kan tänka på vid planeringen etc. Vi dryftade fördelar och nackdelar med att använda bok eller eget material. Vi tittade på Smartboarden och funderade kring teknologins fördelar och nackdelar. Vad minns eleverna av våra lektioner? Vad vill vi de ska minnas? Teknologin kan mycket väl användas som omväxling. Viktigt är att vi låter eleverna göra jobbet, förhöra läxan, skriva på tavlan, göra övningar etc.

Vi kom till att variationen i vardagen är viktigt. Det måste inte vara stort och mycket, men vi ska våga göra det där lilla extra ibland. Om inte annat så för vår egen skull. Det kändes skönt att få uppmuntran och bekräftelse av andra kolleger. Vi vet nog vad vi gör, även om det ibland kan kännas annorlunda 😊.

På årsmötet påtalade vi möjligheten för medlemmarna att själva ta initiativ till fortbildningstillfällen. Så, om du och några språkkolleger känner er manade kan ni ordna fortbildningstillfällen i mindre skala, men i era "hemknutar". SFSS kan delta i finansieringen om ni anhåller i tid.

Vecka 15, torsdag 12.4, kl. 16.30

Fortbildningstillfälle i Botby grundskola, Blomängsvägen 2, Helsingfors.

Helsingfors stad använder sig av inlärningsplattformen Fronter. Många språklärare är flitiga användare, medan andra är lite ovana. I april blir det tillfälle att träffas och lära sig om hur andra språklärare på olika stadier använder Fronter (eller andra inlärningsplattformar) i undervisning och planering. Kom med och dela med dig av idéer och frågor! Anmäl senast 4.4.2012 till soraksfi@gmail.com.

Metro till Botby gård
Och sen kan man
promenera.
Välkomna!

Styrelsens kontaktuppgifter 2012:

Ordförande

Hillevi Lasén hillevi.lasen@edu.hel.fi

Viceordförande

Therese Almén therese.almen@edu.hel.fi

Sekreterare

Lotta Särkkä charlotta.sarkka@mattliden.fi

Kassör

Petra Virtanen petra.virtanen@edu.esbo.fi

Värdinna

Maj-Len Vigård-Stocks maj-len.vigard-stocks@turku.fi

Språkrörsansvariga:

Ann-Lois Edström ann-lois.edstrom@edu.hel.fi

Isabelle Silin isabelle.silin@edu.hel.fi